

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0407U000675

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 16-02-2007

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Валенда Наталя Анатоліївна

2. Valenda Natalya Anatolijvna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 05.13.23

Назва наукової спеціальності: Системи та засоби штучного інтелекту

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 17-01-2007

Спеціальність за освітою: 7.080403

Місце роботи здобувача: Харківський національний університет радіоелектроніки

Код за ЄДРПОУ: 02071197

Місцезнаходження: 61166, м. Харків, пр. Науки, 14

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.052.01

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет радіоелектроніки

Код за ЄДРПОУ: 02071197

Місцезнаходження: проспект Науки, 14, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61166, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет радіоелектроніки

Код за ЄДРПОУ: 02071197

Місцезнаходження: 61166, м. Харків, пр. Науки, 14

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 27.47.25

Тема дисертації:

1. Методи та моделі функціонально-семантичної обробки текстів природної мови у системах штучного інтелекту

2. Methods and models of functional-semantic processing of natural language texts in the systems of artificial intelligence

Реферат:

1. Дисертація присвячена розробці методів і моделей аналізу текстів природної мови на основі функціонального подання семантики. У дисертації розроблено модель формалізації семантики природно-мовних конструкцій у вигляді суперпозицій семантичних функцій, що дозволяє поліпшити якість систем автоматичної обробки текстів під час аналізу багатозначних мовних одиниць. Розроблено метод перетворення мовних конструкцій у суперпозиції семантичних функцій. Розглянуто метод уніфікації, що дозволяє встановлювати значенневу еквівалентність мовних конструкцій, які подано семантичними функціями. Набув подальшого розвитку метод аналізу на основі атрибутних транслюючих граматик завдяки введенню семантичних функцій у вигляді символів дії. Розглянуто застосування розроблених методів і моделей у системах штучного інтелекту, для поліпшення якості аналізу текстів.

2. The work is devoted to the development of methods and models of the analysis of natural language texts on the basis of functional introduction of semantics. The model of formalization of semantics of natural language designs as superpositions of semantic functions which allows quality improvement of systems of automatic processing of texts at multivalued language units analysis is developed in the thesis. The method of transformation of language designs in superposition of semantic functions is developed. The method of the unification is considered that allows the establishment to semantic equivalence of the language designs expressed by semantic functions. A method of the analysis on the basis of attribute translating grammar, has received the further development due to introduction of semantic functions as symbols of action. Application of the developed methods and models in systems of an artificial intellect for improvement of quality of the analysis of texts in systems of natural language processing is considered.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дюбко Геннадій Федорович
2. Dubko Gennady Fedorovich

Кваліфікація: к.т.н., 01.05.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Авраменко Валерій Павлович
2. Авраменко Валерій Павлович

Кваліфікація: д.т.н., 05.13.06, 05.13.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хайрова Ніна Феліксівна
2. Хайрова Ніна Феліксівна

Кваліфікація: к.т.н., 05.13.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Бондаренко Михайло Федорович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Бондаренко Михайло Федорович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.